

ارزیابی تاثیر کیفیت حسابرس بر مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

علی اکبر نونهال نهر

استادیار حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بستان آباد، ایران

مهدی علی نژاد ساروکلاتی

مربي حسابداري دانشگاه آزاد اسلامي واحد تبريز ، ايران

پریسا خضری

کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبريز ، ایران (مسئول مکاتبات)

parisa_922@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۲/۴/۱۷ تاریخ پذیرش: ۹۲/۲/۱

چکیده

هدف از این پژوهش ارزیابی تاثیر کیفیت حسابرس بر مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. جهت تعیین کیفیت حسابرس از دو معیار اندازه مؤسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابرس و به منظور اندازه گیری مدیریت سود به عنوان متغیر وابسته از مدل تعديل شده جونز و هم‌چنین از اندازه شرکت، اهرم مالی و جریان نقد حاصل از عملیات به عنوان متغیرهای کنترلی استفاده شده است. در این پژوهش تعداد ۵۰ شرکت تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹ بررسی شده‌اند. برای آزمون فرضیه‌ها نیز از مدل رگرسیون خطی چند گانه استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی بیانگر این مطلب است که مؤسسات حسابرسی بزرگ‌تر و دوره تصدی طولانی تر حسابرس بر مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر منفی دارند. ولی با افزودن متغیرهای کنترلی نتایج نشان دهنده عدم تأثیر مؤسسات حسابرسی بزرگ‌تر بر مدیریت سود و تاثیر منفی دوره تصدی طولانی تر حسابرس بر مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: کیفیت حسابرس، مدیریت سود، شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

نسبتاً بیشتری گرفته است، لزوم انجام حسابرسی با کیفیت صورت های مالی این شرکت ها برای پذیرش سهام آن ها در بورس اوراق بهادار تهران به منظور افزایش قابلیت اعتماد و شفافیت اطلاعاتی در آن ضروری به نظر می رسد و با وجود انگیزه های مدیران برای اعمال مدیریت سود لازم است رابطه بین مدیریت سود و کیفیت حسابرس به منظور ارائه اطلاعاتی جهت تصمیم گیری بهتر استفاده کنندگان این صورت ها، بررسی و مشخص شود. لذا با توجه به اهمیت موضوع و با توجه به این که تاکنون پژوهشی در این خصوص در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در ایران انجام نشده است این پژوهش به دنبال بررسی تاثیر کیفیت حسابرس بر مدیریت سود در شرکتهای تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد و می تواند به عنوان معیاری جدید در کمک به تصمیم گیری و ارائه راه کارهای مناسب، مورد توجه سهام داران و سرمایه گذاران و اعتباردهندگان قرار گیرد.

۲- مبانی نظری و مزروی بر پیشینه پژوهش
 یکی از اجزای صورت های مالی که به عنوان معیار ارزیابی عملکرد و توانایی سودآوری واحد انتفاعی مورد توجه قرار می گیرد گزارشگری سود می باشد. محاسبه سود خالص یک واحد انتفاعی متاثر از روش ها و برآوردهای حسابداری است. به دلیل آگاهی بیشتر مدیران از وضعیت شرکت، انتظار می رود اطلاعات به گونه ای تهیه و ارائه شود که وضعیت شرکت را به بهترین نحو ممکن منعکس کند. ولی بنایه دلایلی نظری تلاش برای ابقاء در شرکت، دریافت پاداش و غیره، مدیریت واحد انتفاعی خواسته یا ناخواسته ممکن است با دست کاری سود، وضعیت شرکت را مطلوب جلوه دهد. تحت چنین شرایطی ممکن است سود واقعی با سود گزارش شده در صورت های مالی مغایرت داشته و رویدادی تحت عنوان مدیریت سود رخ دهد (نمایی و همکاران، ۱۳۹۰). به طور کلی هدف حسابرسان، حفاظت از منافع سهامداران در مقابل تحریفات و اشتباهات بالهمیت موجود در صورت های مالی است و در این میان انگیزه های مدیران در جهت اعمال منافع شخصی در کیفیت سود، مانع از

۱- مقدمه

انجام سرمایه گذاری یکی از نیازهای اولیه جهت عبور از یک اقتصاد توسعه نیافتد به سمت یک اقتصاد توسعه یافته است. بدون شک، برای هدایت سرمایه های افراد علاقه مند به سرمایه گذاری، نیازمند جلب اعتماد آنان هستیم. برای این منظور، سرمایه گذاران خواهان اطلاعاتی هستند که به آن ها در جهت انجام یک سرمایه گذاری موفق یاری رساند.

صورت های مالی به عنوان مهم ترین بخش از مجموعه اطلاعات مالی محسوب می شود. اما مسئله مهم، تردید در مورد قابلیت اتکای اطلاعات مزبور است که از تضاد منافع سرچشمه می گیرد. علاوه بر تضاد منافع، مسائل دیگری نیز از قبیل عدم دسترسی مستقیم استفاده کنندگان به اطلاعات، موجب تقاضا برای خدمات حسابرسی مستقل شده است. در واقع نقش حسابرسی ارزیابی کیفیت اطلاعات برای استفاده کنندگان است. سود حسابداری و اجزای مربوط به آن، از جمله اطلاعاتی محسوب می شود که در هنگام تصمیم گیری توسط افراد در نظر گرفته می شود. این رقم برمبنای ارقام تعهدی محاسبه و شناسایی می گردد (سجادی، ۱۳۸۲).

اگرچه مسئولیت اصلی تهیه صورت های مالی بر عهده مدیریت شرکت است، ولی در پی رسوایی های مالی اخیر در سطح جهان و بروز نگرانی هایی در مورد قابلیت اتکاپذیری صورت های مالی، انگشت اتهام به سوی حسابرسان نشانه رفته است تا جایی که عموماً از این وقایع به عنوان «شکست حسابرسی» یاد می شود. تلقی عموم این است که نبود استقلال و کیفیت ضعیف حسابرس موجب وقوع چنین وقایعی شده است (لی، ۲۰۰۷). فرآیند حسابرسی در واقع یکی از راه های مشخص کردن اعتبار اطلاعات صورت های مالی است. با رشد رقابت در حرفه، مؤسسات حسابرسی ضرورت ارائه خدمات خود با کیفیت هرچه بهتر به بازار را بیشتر دریافتند و برای رقابت بر پایه ای به غیر از حق الزحمه، مؤسسات حسابرسی به دنبال متفاوت کردن خدماتشان هستند. لذا کیفیت حسابرس از اهمیت ویژه ای نزد استفاده کنندگان برخوردار است. با توجه به این که روند خصوصی سازی با اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی شتاب

های موسسه حسابرسی است، در حالی که کیفیت حسابرسی مبتنی بر مفهوم کیفیت واقعی هریک از پروژه‌های حسابرسی است. بنابراین، تمایز قائل شدن بین این دو مفهوم در پژوهش‌های مربوط به کیفیت حسابرس ضروری است. لازم به ذکر است که مفهوم کیفیت حسابرس نخستین بار توسط نونهال نهر و همکاران (۱۳۸۹) در ادبیات حسابداری ایران مطرح گردیده است.

اصطلاح عرضه عمومی اولیه^۱ که رواج آن به بازارهای پرمنق ۱۹۹۰ برمی‌گردد عبارت است از این که یک شرکت برای اولین بار در طول دوران فعالیت خود اقدام به عرضه سهام به عموم نماید (جانگویست، ۲۰۰۵). این شرکت‌ها تازه تاسیس نبوده و غالباً حداقل دارای ۳ سال سابقه فعالیت می‌باشند؛ لذا در این اصطلاح، کلمه "اولیه"، به معنی عرضه سهام شرکت برای اولین بار به سهامداران بیرونی از طریق بورس، در زمانی می‌باشد که شرکت مزبور، در پروسه ای از فعالیت خود دریافتے است که پذیرش در بورس، کمک شایانی به جذب سرمایه، چه از طریق سهامداران و چه از طریق استقراض، کاهش هزینه‌های تامین مالی و حتی کاهش مالیات می‌نماید (کین فام و می فام، ۲۰۰۶). ژو و همکاران (۲۰۰۳) دریافتند که ارتباطی مابین حسابرسان ۵ موسسه بزرگ حسابرسی و حسابرسان متخصص صنعت با مدیریت سود کمتر در شرکت‌های عرضه عمومی اولیه وجود دارد. در پژوهش حاضر اندازه حسابرس و دوره تصدی حسابرس به عنوان شاخص‌های کیفیت حسابرس در نظر گرفته می‌شوند. دلیل استفاده از این دو متغیر نیز تأکید بر تفکیک مفهوم کیفیت حسابرس از مفهوم کیفیت حسابرسی است. از آنجا که عوامل زیادی بر کیفیت حسابرسی تاثیر می‌گذارند، تعیین چهارچوبی برای تعیین کیفیت حسابرسی موضوعی با اهمیت محسوب می‌شود. جری و همکاران (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان کیفیت حسابرسی، حاکمیت شرکتی و مدیریت سود، برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی از سه معیار اندازه حسابرس، تخصص صنعت حسابرس و دوره تصدی حسابرس استفاده کردند و دریافتند این معیارها دارای رابطه منفی با مدیریت سود می‌باشند. صفری و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی با عنوان تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود، به بررسی

رسیدن حسابرسان به اهداف خود می‌شوند. در مقابل، حسابرسان می‌توانند با افزایش کیفیت حسابرسی، مدیریت سود احتمالی توسط مدیران را کشف کرده و مدیران را در راستای اعمال مدیریت سود در تنگنا قرار دهند (همان منبع). از سوی دیگر کیفیت حسابرسی که تعیین کننده عملکرد حسابرسی است تابع عوامل متعددی از قبیل توانایی‌های حسابرس (شامل دانش، تجربه، قدرت تطبیق و کارآیی فنی) و اجرای حرfe ای (شامل استقلال، عینیت، مراقبت حرfe ای، تضاد منافع و قضاوت) می‌باشد (مجتهدزاده و همکاران، ۱۳۸۳). کیفیت حسابرس نیز عبارت است از حسن شهرت و مراقبت حرfe ای حسابرس، که در نتیجه حسن شهرت حسابرس، اعتبار اطلاعات صورت‌های هالی افزایش یافته و بر اثر نظارت و مراقبت حرfe ای حسابرس، کیفیت اطلاعات صورت‌های مالی افزایش خواهد یافت. یکی از شاخص‌های کمی اندازه گیری کیفیت حسابرس، "میزان مراقبت حرfe ای حسابرس و توانایی نظارت آن" یعنی "دوره تصدی حسابرس" است. هرچه دوره تصدی حسابرس بیشتر باشد، شناخت او از صاحبکار و تخصص وی در آن صنعت خاص بالاتر رفته و موجب افزایش کیفیت حسابرس خواهد شد (مایرز^۲ و همکاران، ۲۰۰۳). مهم ترین شاخص اندازه گیری حسن شهرت حسابرس، "اندازه حسابرس" است که این دو با هم رابطه مستقیم دارند، به طوری که انتظار می‌رود هر چه اندازه مؤسسه حسابرسی بزرگ تر باشد، کیفیت حسابرس هم بالاتر باشد (حساس یگانه، ۱۳۸۴). یک مشکل اساسی در تعریف کیفیت حسابرس ایجاد تمایز بین کیفیت حسابرسی و کیفیت حسابرس است. بسیاری از پژوهش‌ها هیچ تفاوتی بین این دو واژه (مفهوم) قائل نشده و اغلب آن‌ها را معادل یکدیگر به کار می‌گیرند. کیفیت حسابرس به عنوان کیفیت کلی خدمات حسابرسی در تمام حسابرسی‌های موسسه حسابرسی تعریف می‌شود. کیفیت حسابرس باید برای هر پروژه حسابرسی بطور جداگانه (بر مبنای خدمت به خدمت) تعریف شود. زیرا موسسه حسابرسی ممکن است تمام حسابرسی‌های خود را در یک سطح کیفی مشابه اجرا نکند. به عبارت دیگر، کیفیت حسابرس مبتنی بر مفهوم کیفی بودن حسابرسی

مقایسه با شرکت‌های حسابرسی شده توسط حسابرس با کیفیت پایین تر، دارای ضریب پایداری اقلام تعهدی بیشتری بوده و در نتیجه قابلیت اتکای اقلام تعهدی بالایی دارند. نمازی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان برسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، جهت تعیین کیفیت حسابرسی از دو معیار اندازه حسابرس و دوره تصدی حسابرس (۴ سال) و به منظور محاسبه مدیریت سود از مدل تعديل شده جونز استفاده کردند. آنها دریافتند که بین مدیریت سود و اندازه حسابرس، یک رابطه مثبت ولی غیرمعنی دار و هم‌چنین بین مدیریت سود و دوره تصدی حسابرس رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. سجادی و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود، به بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود و معرفی پژوهش‌های مختلف انجام شده در این زمینه پرداختند. آنها به این نتیجه رسیدند که حسابرسان با رسیدگی‌های دقیق و باکیفیت خود می‌توانند اقلام تعهدی مورد استفاده‌ی مدیران را کاهش و مدیریت سود را محدود کنند.

۳- فرضیه‌های پژوهش

روسمین (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان کیفیت حسابرس و مدیریت سود به بررسی تاثیر کیفیت حسابرس بر مدیریت سود پرداخت. وی دریافت که رابطه معکوسی بین کیفیت حسابرس و مدیریت سود وجود دارد. به این صورت که هر چقدر کیفیت حسابرس افزایش یابد مدیریت سود پایین می‌آید. فرضیه اصلی پژوهش حاضر بر اساس مطالعات اکتشافی اولیه و بررسی متون نظری، پیشینه‌ی پژوهش‌های انجام شده و مطالعه‌ی مقدماتی، به شرح زیر بیان می‌شود.

فرضیه اصلی: بالا بودن کیفیت حسابرس موجب کاهش مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌شود.

در ادامه و جهت پشتیبانی از نتایج به دست آمده از آزمون فرضیه اصلی، تاثیر موسسات حسابرسی بزرگ تر بر مدیریت سود را در فرضیه فرعی اول و هم‌چنین

تاثیر کیفیت حسابرسی بر اقلام تعهدی اختیاری به عنوان معیاری برای اندازه گیری مدیریت سود پرداختند. آنها برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی از سه معیار اندازه حسابرس، تخصص صنعت حسابرس و استقلال حسابرس استفاده کردند و به این نتیجه رسیدند که اقلام تعهدی اختیاری با اندازه حسابرس، تخصص صنعت حسابرس و استقلال حسابرس رابطه معکوس دارد. دنیس کورمییر و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان تاثیر حاکمیت شرکتی بر مدیریت سود، به بررسی تاثیر حاکمیت شرکتی بر مدیریت سود در شرکت‌های عرضه عمومی اولیه پرداختند. آن‌ها دریافتند که شرکت‌های با مکانیزم حاکمیت شرکتی بهتر، احتمال کمتری برای استفاده از مدیریت سود جهت دست یابی به سودهای پیش‌بینی شده دارند. اینام و همکاران^۴ (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان کیفیت حسابرسی و مدیریت سود در تونس، به بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی (اندازه حسابرس، تخصص صنعت حسابرس و دوره تصدی حسابرس) بر محدود کردن میزان مدیریت واقعی سود (دستکاری فعالیتهای واقعی) و مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که حسابرسان متخصص صنعت و حسابرسان ۴ موسسه‌بزرگ حسابرسی با سطح پایین تر مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی مرتبط هستند. هم‌چنین بین حسابرسان^۴ موسسه‌بزرگ حسابرسی و میزان مدیریت واقعی سود رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. به علاوه آن‌ها دریافتند افزایش دوره تصدی حسابرس با مدیریت واقعی سود و مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بیشتر، ارتباطی ندارد. نونهال نهر و همکاران (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان رابطه بین کیفیت حسابرس و قابلیت اتکای اقلام تعهدی، جهت تعیین کیفیت حسابرس از دو معیار اندازه مؤسسه‌حسابرسی و دوره تصدی حسابرس استفاده کردند. به این صورت که اگر در طی دوره پژوهش، حسابرس بیش از ۴ سال حسابرس شرکت صاحبکار شده باشد مقدار متغیر مجازی دوره تصدی حسابرس برابر با یک و در غیر این صورت برابر با صفر در نظر گرفته شده است. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که شرکت‌های حسابرسی شده توسط حسابرس با کیفیت بالاتر در

۴- روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر نوع روش پژوهش، توصیفی بوده و با توجه به این که قصد بررسی تاثیر کیفیت حسابرس بر مدیریت سود در شرکت‌ها را دارد و از اطلاعات مربوط به گذشته شرکت‌ها استفاده کرده است، از نوع علی‌پس رویدادی می‌باشد. از لحاظ هدف نیز با توجه به این که این پژوهش در جستجوی دست‌یابی به یک هدف عملی است، لذا از این نظر کاربردی است.

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۹ می‌باشد. هم‌چنین، نمونه مورد

بررسی پژوهش با اعمال شرایط زیر انتخاب شده‌اند:
۱) جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه گری، بیمه و بانک نباشند؛ زیرا ماهیت مدیریت، فعالیت‌ها و

گزارشگری مالی در آن‌ها متفاوت است.

۲) داده‌های مورد نیاز پژوهش از آن‌ها در دسترس باشد.

۳) طی دوره زمانی مورد نظر پژوهش، مورد حسابرسی قرار گرفته باشند.

با توجه به موارد ذکر شده، تعداد شرکت‌های مورد بررسی به ۵۰ شرکت رسید.

در این پژوهش برای گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده می‌شود. در بخش کتابخانه ای مبانی نظری پژوهش از کتب و مقالات تخصصی مربوطه گردآوری می‌شود. ابزار گردآوری اطلاعات میدانی و واقعی شرکت‌ها در این پژوهش، بانگهای اطلاعاتی موجود هم چون نرمافزارهای آوردنوین، اطلاعات اولیه (صورت‌های مالی موجود) در کتابخانه بورس اوراق بهادار تهران و سایت رسمی بورس می‌باشد و ابزار گردآوری داده‌های نظری نیز منابع علمی و پژوهشی خارجی و داخلی موجود و در دسترس می‌باشد. هم‌چنین جهت آزمون فرضیه‌ها و در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرمافزار اکسل و هم‌چنین نرمافزار آماری SPSS استفاده می‌شود.

تأثیر دوره تصدی طولانی تر حسابرس بر مدیریت سود را نیز در فرضیه فرعی دوم مورد بررسی و آزمون قرار باخheim داد.

ژو و همکاران (۲۰۰۳) دریافتند که ارتباطی مابین حسابرسان ۵ موسسه بزرگ حسابرسی و حسابرسان متخصص صنعت با مدیریت سود کمتر در شرکت‌های عرضه عمومی اولیه وجود دارد. به این صورت که مدیریت سود در شرکت‌هایی که توسط این ۵ موسسه حسابرسی شده‌اند و شرکت‌هایی که حسابرسان آنها متخصص صنعت است کمتر از شرکت‌های دیگر می‌باشد. چن و همکاران (۲۰۰۵) در پژوهشی با انتخاب ۴ موسسه بزرگ حسابرسی به عنوان حسابرسان باکیفیت دریافتند که بین مدیریت سود و اندازه حسابرس ارتباط معنی داری وجود دارد؛ به این صورت که بزرگ‌تر بودن موسسات حسابرسی موجب کاهش مدیریت سود در این شرکت‌ها می‌شود. این فرضیه نیز جهت ارزیابی و تکمیل نتایج پژوهش‌های قبلی و فرضیه اصلی پژوهش تدوین گشته است.

فرضیه فرعی اول: مؤسسات حسابرسی بزرگ‌تر موجب کاهش مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌شوند.

نتایج پژوهش‌های میرز و همکاران (۲۰۰۳) نشان می‌دهد با طولانی شدن همکاری حسابرس و صاحب کار، پراکندگی در توزیع اقلام تعهدی اختیاری کاهش می‌یابد؛ به عبارت دیگر، روابط طولانی مدت می‌تواند به اعمال دستکاری اقلام تعهدی توسط مدیریت کاهش یابد. جری و همکاران (۲۰۱۰) دریافتند هر چه قدر دوره تصدی حسابرس طولانی تر باشد موجب ارتقا تخصص حسابرس در صنعت صاحب کار می‌شود و در نتیجه مدیریت سود پایین می‌آید. این فرضیه نیز جهت ارزیابی و تکمیل نتایج پژوهش‌های قبلی و فرضیه اصلی پژوهش تدوین شده است.

فرضیه فرعی دوم: طولانی تر بودن دوره تصدی حسابرس موجب کاهش مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌شود.

$\Delta REC_{it} = \text{تحویلات حساب ها و اسناد دریافتی طی سالهای } i \text{ تا } t \text{ برای شرکت } i$

$$DACC_{it} = TACC_{it} / TA_{it-1} - NDACC_{it} \quad (3)$$

$DACC_{it}$ = اجزای مدیریت شده اقلام تعهدی شرکت i در سال t که معادل جمع اقلام تعهدی اختیاری است.

متغیر مستقل پژوهش شامل کیفیت حسابرس است که برای اندازه گیری آن از متغیرهای زیر استفاده می شود.

الف - اندازه مؤسسه حسابرسی: سازمان حسابرسی و مؤسسه حسابرسی مفید راهبردی به عنوان مؤسسه بزرگ و دارای اعتبار و شهرت بالا (درجه ۱) و در مقابل سایر مؤسسات حسابرسی (مؤسسه حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی)، که اندازه آنها نسبت به سازمان حسابرسی کوچک‌تر است، به عنوان مؤسسات دارای اعتبار و شهرت پایین (درجه ۲) در نظر گرفته می شود. در صورتی که حسابرس شرکت صاحبکار در طی دوره پژوهش، سازمان حسابرسی و مؤسسه مفید راهبردی باشد، مقدار متغیر مجازی اندازه حسابرس برابر با یک و در غیر این صورت مقدار آن برابر با صفر در نظر گرفته می شود.

ب - دوره تصدی حسابرس: در صورتی که در طی دوره پژوهش ۸ ساله، حسابرس حداقل ۴ سال به صورت متواتی حسابرس شرکت صاحب کار بوده باشد، مقدار متغیر مجازی دوره تصدی حسابرس برابر با یک و در غیر این صورت مقدار آن برابر با صفر در نظر گرفته می شود. به علت عدم وجود الزام قانونی برای چرخش موسسات حسابرسی در قلمرو زمانی پژوهش، دوره های زمانی چرخش موسسات حسابرسی در کلیه شرکت های یکسان نمی باشد، لذا در این پژوهش دوره زمانی حداقل ۴ ساله (دوره زمانی مصوب در دستورالعمل جدید سازمان بورس و اوراق بهادار تهران) به عنوان معیار چرخش در نظر گرفته شده است.

۵- مدل و متغیرهای پژوهش و نحوه اندازه گیری آن
به منظور آزمون هر یک از فرضیه های پژوهش، از دو مدل رگرسیون خطی چندگانه استفاده شده است، که یک بار این مدل رگرسیونی بدون دخالت متغیرهای کنترلی و بار دیگر با دخالت متغیرهای کنترلی برآورد و مورد استفاده قرار گرفته است. متغیر وابسته پژوهش شامل مدیریت سود است که از طریق اقلام تعهدی اختیاری اندازه گیری می شود. به منظور تخمین اقلام تعهدی اختیاری از مدل تعديل شده جونز (ارائه شده توسط دجو، سلوان و سویینی، ۱۹۹۵) استفاده می شود، زیرا این مدل هم معاملات اقتصادی و هم خط مشی اعتباری شرکت را کنترل می نماید. این مدل به شرح زیراست (چن، ۲۰۱۰):

$$TACC_{it} / TA_{it-1} = a_{0j}(1/TA_{i,t-1}) + a_{1j}(\Delta REV_{it}/TA_{i,t-1}) + a_{2j}(PPE_{it}/TA_{it-1}) + e_{it} \quad (1)$$

$TACC_{it}$ = جمع اقلام تعهدی (سود قبل از اقلام غیر مترقبه منهای جریان های نقدی عملیاتی) در سال t برای شرکت i

TA_{it-1} = جمع دارایی ها در سال $t-1$ برای شرکت i
 ΔREV_{it} = تغییرات درآمد طی سال $t-1$ تا t برای شرکت i

PPE_{it} = مبلغ ناخالص اموال، ماشین آلات و تجهیزات در سال t برای شرکت i

e_{it} = مجموع خطای رگرسیون، فرض بر این است که بصورت مقطعی ناهمبسته و دارای توزیع نرمال با میانگین صفر هستند.

a_2, a_1, a_0 = پارامترهای خاص هر شرکت .

سپس این ضرایب برآورده حاصل از رگرسیون برای برآورد میزان اقلام تعهدی مدیریت شده برای هر شرکت نمونه از طریق کسر نمودن اقلام تعهدی مدیریت نشده از جمع اقلام تعهدی به شرح زیر به دست می آید.

$$NDACC_{it} = a_{0j}(1/TA_{it-1}) + a_{1j}(\Delta REV_{it}-\Delta REC_{it})/TA_{it-1} + a_{2j}(PPE_{it}/TA_{it-1}) \quad (2)$$

$NDACC_{it}$ = جمع اقلام تعهدی غیر اختیاری برای شرکت i در سال t

یافته‌های آمار توصیفی در نگاره ۱ نشان می‌دهد که مقدار میانگین، میانه، حداقل و حداکثر برای اقلام تعهدی اختیاری به ترتیب $۰/۰۹۳۳$ ، $۰/۰۶۲۸$ ، $۱/۳۶۵$ و $۲/۴۵۵$ می‌باشد. نوسان در ارقام تعهدی با توجه به حداقل و حداکثر نشان دهنده این است که با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری مدیریت سود صورت می‌گیرد. مقدار میانگین اندازه حسابرس نشان می‌دهد که ۳۰% از شرکت‌ها توسط موسسات حسابرسی بزرگ‌تر حسابرسی شده اند. مقدار میانگین دوره تصدی حسابرس نشان می‌دهد که $۵/۵2\%$ از شرکت‌ها دارای دوره تصدی طولانی‌تر (4 سال) می‌باشند. میانگین و میانه اهرم مالی به ترتیب $۰/۰۵۵۰$ و $۰/۰۵۵۱$ می‌باشد که نشان می‌دهد $۵/۵5\%$ از دارایی‌های شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران توسط بدھی‌ها تأمین شده‌اند.

به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش ابتدا به بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف پرداخته شد. نتایج حاصل از این آزمون بیانگر نرمال بودن توزیع داده‌ها می‌باشد. سپس به آزمون هریک از فرضیه‌های اصلی و فرعی به صورت مجرزاً پرداخته شده است. نگاره‌های ۲ و ۳ یافته‌های آزمون فرضیه اصلی پژوهش مبنی بر تاثیر کیفیت بالای حسابرس بر کاهش مدیریت سود را نشان میدهند. این فرضیه با استفاده از رگرسیون خطی چندگانه، یک بار بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی (نگاره ۲) و بار دیگر با در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی (نگاره ۳) انجام شد.

متغیرهای کنترلی

الف- جریان نقد عملیاتی (CFO): وجه نقد حاصل از عملیات به آن دسته از جریان‌های ورودی و خروجی وجه نقد اطلاق می‌گردد که از فعالیت‌های عملیاتی شرکت ناشی گردد. این متغیر از تقسیم وجه نقد حاصل از عملیات شرکت بر میانگین دارایی‌های شرکت به دست می‌آید.

ب- اهرم مالی (LEV): اهرم مالی نشان دهنده میزان استفاده از بدھی‌ها در ساختار سرمایه شرکت است و از تقسیم مجموع بدھی‌های کوتاه مدت و بلند مدت بر مجموع دارایی‌های شرکت به دست می‌آید. این متغیر برای کنترل مسائل نمایندگی است و در بسیاری از پژوهش‌های مربوط به ارزش یابی شرکت به عنوان یک متغیر کنترلی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ج- اندازه شرکت (SIZE): در این پژوهش اندازه شرکت از طریق لگاریتم مبلغ فروش کل شرکت اندازه گیری می‌شود. با توجه به نرخ تورم بالا در ایران به نظر می‌رسد مجموع فروش سالانه شرکت شاخص مناسب تری برای اندازه شرکت باشد.

۶- یافته‌های پژوهش

در روش‌های توصیفی تلاش بر آن است تا با ارائه جداول و استفاده از معیارهای آمار توصیفی نظری شاخص‌های مرکزی و پراکندگی به توصیف داده‌های پژوهش پرداخته شود تا این امر به شفافیت موضوع کمک کند. نتایج شاخص‌های توصیفی در نگاره (۱) آورده شده است.

نگاره (۱)- آمار توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

نوع متغیر	عنوان متغیر	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	میانه	انحراف معیار
وابسته	اقلام تعهدی اختیاری	۵۰	۳۶۵۸/۱-	۴۵۵۱۷/۲	۰.۹۳۳/۰	۰.۶۲۸۰/۰	۸۰۹۰۲/۰
مستقل	اندازه حسابرس	۵۰	۰	۱	۳۰/۰	۰۰/۰	۴۶۳/۰
	دوره تصدی حسابرس	۵۰	۰	۱	۵۲/۰	۰۰/۱	۵۰۵/۰
کنترلی	اهرم مالی	۵۰	۲۴۸۶/۰	۹۴۲۷/۰	۵۵۰۰/۰	۵۵۱۵/۰	۱۶۸۴۰/۰
	اندازه شرکت	۵۰	۰۳۱/۱۰	۱۸۷۹/۱۴	۲۱۱۳/۱۱	۵۷۶۱/۱۱	۸۶۶۸۸/۰
	جریانات نقدی عملیاتی	۵۰	۲۹۱۸/۰-	۵۲۰۹/۰	۱۷۰۷۱/۰	۱۸۳۵۴/۰	۱۷۸۳۰/۰

نگاره (۲) - مدل رگرسیونی بین مدیریت سود و کیفیت حسابرس بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۰/۴۸۴	۳/۲۴۹	۰/۰۰۲
اندازه حسابرس	-۰/۲۶۵	-۰/۹۹۲	۰/۳۲۶
دوره تصدی حسابرس	-۰/۵۹۸	-۲/۴۴۱	۰/۰۱۸
ضریب تعیین تعديل شده	دوربین-واتسون		سطح معنی داری
۰/۱۹۱	۲/۰۳۵		۰/۰۰۳

نگاره (۳) - مدل رگرسیون نهایی بین مدیریت سود و کیفیت حسابرس با در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۳/۸۷۷	۲/۷۵۸	۰/۰۰۸
جریان نقدی عملیاتی	-۱/۱۰۹	-۲/۰۲۱	۰/۰۴۹
اندازه شرکت	-۰/۲۸۷	-۲/۳۰۵	۰/۰۲۶
دوره تصدی حسابرس	-۰/۴۴۴	-۲/۰۹۱	۰/۰۴۲
ضریب تعیین تعديل شده	دوربین-واتسون		سطح معنی داری
۰/۳۲۰	۲/۱۷۵		۰/۰۰۰

کمتر از ۰/۰۵ است، لذا نتیجه می‌گیریم مدل رگرسیون معنی‌دار است و چون مقدار معنی‌داری برای آماره t کمتر از ۰/۰۵ است، مقادیر ضرایب حاصله قابل قبول بوده و مدل رگرسیونی به صورت زیر خواهد بود:

$$\text{SIZE}_{it} - ۰/۲۸۷ \text{CFO}_{it} - ۱/۱۰۹ - ۳/۸۷۷ \text{DACC}_{it} = \text{AudTenure} + \varepsilon_{it}$$

نگاره های ۴ و ۵ یافته های حاصل از آزمون فرضیه فرعی اول پژوهش مبنی بر تاثیر موسسات حسابرسی بزرگ تر بر کاهش مدیریت سود را نشان می‌دهد.

نگاره (۴) مدل رگرسیونی بین مدیریت سود و اندازه حسابرس بدون دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۰/۲۷۹	۲/۱۵۸	۰/۰۳۶
اندازه حسابرس	۰/۶۱۸	-۲/۶۲۱	۰/۰۱۲
	ضریب تعیین تعديل شده	دوربین-واتسون	سطح معنی داری
	۰/۱۰۷	۲/۲۰۵	۰/۰۱۲

نتایج ارائه شده در نگاره (۲) نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ۹۵٪، متغیر دوره تصدی حسابرس در مدل رگرسیون بهینه باقی می‌ماند و متغیر اندازه حسابرس حذف می‌شود. به عبارت دیگر دوره تصدی طولانی تر حسابرس موجب کاهش مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌شود.

با توجه به یافته‌های ارائه شده در نگاره (۳) که با دخالت متغیرهای کنترلی انجام شده‌اند، فقط متغیرهای جریانات نقدی عملیاتی، اندازه شرکت و دوره تصدی حسابرس در معادله رگرسیون جای گرفتند و بقیه متغیرها حذف شدند؛ به بیان دیگر، فقط متغیرهای جریانات نقدی عملیاتی، اندازه شرکت و دوره تصدی حسابرس هستند که تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می‌کنند. لازم به ذکر است که ضریب تعیین تعديل شده (R^2) حاصل از تحلیل برابر ۰/۳۲ است؛ به بیان دیگر، این سه متغیر فقط ۳۲٪ از تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می‌کنند. یکی از شروط استفاده از رگرسیون، استقلال باقی مانده هاست؛ با توجه به این که آزمون دوربین-واتسون $D.W = ۲/۱۷۵ < ۲/۵$ می‌باشد پس باقی مانده‌ها مستقل هستند. همان‌طور که مشاهده می‌شود مقدار معنی‌داری برای آماره F ۱/۵ می‌باشد.

نگاره های ۶ و ۷ یافته های حاصل از آزمون فرضیه فرعی دوم پژوهش مبنی بر تاثیر دوره تصدی طولانی تر حسابرس بر کاهش مدیریت سود را نشان می دهد. همان گونه که یافته های ارائه شده در نگاره (۶) نشان می دهند، در سطح اطمینان ۹۵٪ متغیر دوره تصدی حسابرس در مدل رگرسیون بهینه باقی می ماند. به عبارت دیگر بدون در نظر گرفتن متغیرهای کنترلی، دوره تصدی طولانی تر حسابرس موجب کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران می شود.

نگاره (۶) مدل رگرسیونی بین مدیریت سود و دوره تصدی حسابرس بدون دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی‌داری
عدد ثابت	.۰/۴۷۳	۲/۱۸۴	.۰/۰۰۳
دوره تصدی حسابرس	-.۰/۷۳۰	-.۳/۵۴۴	.۰/۰۰۱
ضریب تعیین شده	ضریب تعیین	دوربین - واتسون	سطح معنی‌داری
.۰/۱۹۱	.۱/۹۸۰		.۰/۰۰۱

هم چنین با توجه به نگاره (۷) و با دخالت متغیرهای کنترلی، در سطح اطمینان ۹۵٪ فقط متغیرهای اندازه شرکت، جریان نقد عملیاتی و دوره تصدی حسابرس در معادله رگرسیون جای گرفتند و بقیه متغیرها حذف شدند؛ به بیان دیگر، فقط متغیرهای اندازه شرکت، جریان نقد عملیاتی و دوره تصدی حسابرس تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کنند. لازم به ذکر است که ضریب تعیین تعديل شده (R^2) حاصل از تحلیل برابر ۰/۳۲ است؛ به بیان دیگر، این متغیرها هم تقریبا ۳۲٪ از تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کنند. با توجه به این که نتیجه آزمون دوربین - واتسون نیز $D.W=2/22 < 2/5$ می باشد پس باقی مانده ها مستقل هستند. همان طور که مشاهده می شود مقدار $Sig = 0/000$ برای آماره F کمتر از ۰/۰۵ است، لذا نتیجه می گیریم که مدل رگرسیون معتبر است و چون مقدار Sig برای آماره t کمتر از ۰/۰۵ است، مقادیر

نتایج ارائه شده در نگاره (۴) نشان می دهد که بدون دخالت متغیرهای کنترلی و در سطح اطمینان ۹۵٪، متغیر اندازه حسابرس در مدل رگرسیون بهینه باقی می ماند. یعنی موسسات حسابرسی بزرگ تر موجب کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران می شوند. ضریب تعیین تعديل شده حاصل از تحلیل فوق برابر ۰/۱۰۷ می باشد. به عبارت دیگر این متغیر فقط ۱۰٪ از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می کند و چون مقدار معنی داری برای آماره F کمتر از ۰/۵ می باشد بنابراین مدل رگرسیون معتبر است.

نگاره (۵) مدل رگرسیون نهایی با دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی‌داری
عدد ثابت	.۵/۳۸۴	.۳/۸۹۰	.۰/۰۰۰
اندازه شرکت	-.۰/۴۵۲	-.۳/۸۳۳	.۰/۰۰۰
ضریب تعیین	ضریب تعیین	دوربین - واتسون	سطح معنی‌داری
.۰/۲۱۸	.۲/۲۲۲	.۲/۲۱۸	.۰/۰۰۰

با توجه به یافته های ارائه شده در نگاره (۵) و با دخالت متغیرهای کنترلی، در سطح اطمینان ۹۵٪، فقط متغیراندازه شرکت در معادله رگرسیون جای گرفت و بقیه متغیرها حذف شدند؛ به بیان دیگر، فقط متغیر اندازه شرکت تغییرات متغیر وابسته (مدیریت سود) را تبیین می کند. لازم به ذکر است که ضریب تعیین تعديل شده می کند. را تبیین می کند؛ با توجه به این که نتیجه آزمون دوربین - واتسون نیز $D.W=2/22 < 2/5$ می باشد پس باقی مانده ها مستقل هستند. همان طور که مشاهده می شود مقدار $Sig = 0/000$ برای آماره F کمتر از ۰/۰۵ است، لذا نتیجه می گیریم که مدل رگرسیون معتبر است و چون مقدار ضرایب قابل قبول بوده و مدل رگرسیونی نیز به صورت زیر خواهد بود:

$$DACC_{it} = ۵/۳۸۴ - ۰/۴۵۲ SIZE_{it} + \varepsilon_{it}$$

بهادر تهران تاثیر منفی دارد؛ یعنی دوره تصدی طولانی تر حسابرس موجب کاهش مدیریت سود در این شرکت ها می شود. می توان چنین نتیجه گیری کرد که انجام عملیات حسابرسی صاحب کار توسط یک مؤسسه طی سال های متتمادی می تواند موجب افزایش شناخت و تخصص حسابرس در صنعت صاحب کار مربوطه شده و موجب بالا رفتن سطح کیفیت کار حسابرس، و نیز منجر به کاهش مدیریت سود خواهد شد. این نتایج با نتایج پژوهش های چن و همکاران (۲۰۰۵) و ژو و الدر (۲۰۰۳) مطابقت دارد. هم چنین، نتایج به دست آمده نشان می دهند که اندازه شرکت در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران تاثیر منفی بر مدیریت سود دارد؛ یعنی با افزایش اندازه شرکت، مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران کاهش می یابد. این موضوع نشان می دهد که شرکت های بزرگ که عمدتاً در معرض توجه و بررسی بیشتری قرار دارند، احتمالاً انگیزه‌ی کمتری نسبت به شرکت های کوچک تر برای مدیریت سود دارند. نتایج حاصله با نتایج پژوهش ژو و الدر (۲۰۰۳) مطابقت دارد.

هم چنین نتایج حاصله حاکی از این هستند که اهرم مالی تاثیری بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران ندارد و البته این امر را می توان تا حدودی به دلیل سازوکار و مکانیزم حاکم بر پرداخت وام و اعتبار توسط سیستم بانکی از طریق تأکید بر اخذ وثیقه به جای تأکید بر تحلیل صورت های مالی و دانست. هم چنین شرکت ها به دلیل افزایش اهرم مالی و بالارفتن ریسک مالی خود نمی توانند بیش از اندازه از طریق بدھی تامین مالی کنند. بنابراین وجود این محدودیت نیز می تواند عدم وجود ارتباط میان اهرم مالی و مدیریت سود را توجیه کند. این نتایج مغایر با نتایج پژوهش چن و همکاران (۲۰۰۵) می باشد. در مورد متغیر جریان نقد عملیاتی نیز نتایج بیانگر این مطلب است که جریان نقد عملیاتی بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران تاثیر منفی دارد. یعنی با افزایش جریان نقد عملیاتی، مدیریت سود در این شرکت ها کاهش می یابد. این موضوع بیان می دارد، واحدهای تجاری که به دلیل عملکرد ضعیف

ضرایب قابل قبول بوده و مدل رگرسیونی نیز به صورت زیر خواهد بود:

$$\text{DACCit} = ۳/۸۷۷ - ۰/۲۸۷ \text{ SIZEit} - ۱/۱۰۹ \text{ CFOit} - ۰/۴۴۴ \\ \text{AudTenure} + eit$$

نگاره (۷) مدل رگرسیون نهایی با دخالت متغیرهای کنترلی

متغیرها	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره t	سطح معنی داری
عدد ثابت	۳/۸۷۷	۲/۷۵۸	۰/۰۰۸
اندازه شرکت	-۰/۲۸۷	-۲/۳۰۵	۰/۰۲۶
جریان نقد عملیاتی	-۱/۱۰۹	-۲/۰۲۱	۰/۰۴۹
دوره تصدی حسابرس	-۰/۴۴۴	-۲/۰۹۱	۰/۰۴۲
ضریب تعیین دوربین-واتسون		دوربین-واتسون	سطح معنی داری
تعديل شده	۰/۳۲۰	۲/۱۷۵	۰/۰۰۰

۷- نتیجه گیری و بحث

هدف از انجام این پژوهش، ارزیابی میزان تاثیر کیفیت حسابرس بر کاهش مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران می باشد. یافته های پژوهش نشان می دهد که اندازه حسابرس تاثیر چندانی بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران ندارد؛ یعنی مؤسسات حسابرسی بزرگ تر موجب کاهش مدیریت سود در این شرکت ها نمی شوند. بنابراین می توان گفت تا حدودی کیفیت حسابرس به بزرگی و کوچکی مؤسسه حسابرسی ارتباطی ندارد و روندی که در آن شرکت ها برای حسابرسی به سایر مؤسسات حسابرسی(موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی) مراجعه می کنند علامت منفی برای آن شرکت ها تلقی نشود. این نتایج تا حدود زیادی با نتایج پژوهش های ساله و اس米尔 (۲۰۰۹) مطابقت دارد. هم چنین، یافته های پژوهش حاکی از آن است که دوره تصدی حسابرس بر مدیریت سود در شرکت های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق

- قبيل تخصص صنعت حسابرس، حق‌الرحمه حسابرس، استقلال حسابرس و غيره برسى نمایند.
- مدیریت سود را با استفاده از مدلی غیر از مدل تعديل شده جونز اندازه گیری نموده و رابطه آن را با معیارهای کیفیت حسابرس مورد بررسی قرار دهند.
 - تاثیر کیفیت حسابرس بر فرآیند مدیریت سود را مابین شرکت‌های بورسی و غیر بورسی به صورت مقایسه‌ای ارزیابی نمایند.

فهرست منابع

- * حساس یگانه، یحیی‌علی، جعفری (۱۳۸۴). (عوامل مؤثر بر استقلال و شایستگی اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران در ارائه خدمات گواهی). *فصل نامه مطالعات حسابداری*، شماره ۱۰. صص ۷۱-۹۴.
- * سجادی، سید حسین. ناصح، لادن. (سودمندی حسابرسی مستقل صورت‌های مالی). *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*. ۱۳۸۲. شماره ۳۳، صص ۶۵-۹۱.
- * سجادی، سید حسین. عربی، مهدی (۱۳۹۰). (تاثیر کیفیت حسابرسی بر مدیریت سود). *مجله حسابدار رسمی*، بهار ۱۳۹۰، دوره ششم، شماره ۱۲، صص ۱۰۸-۱۰۴.
- * مجتبهزاده، ویدا. پروین، آقایی (۱۳۸۳). (عوامل مؤثر بر کیفیت حسابرسی مستقل از دیدگاه حسابرسان مستقل و استفاده کنندگان). *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۵۳-۷۶ شماره ۳۸.
- * نمازی، محمد. بایزیدی، انور. جبارزاده کنگرلویی، سعید (۱۳۹۰). (بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادران تهران). *تحقیقات حسابداری*، بهار ۱۳۹۰؛ دوره ۳، شماره (۹)، صص ۲۱-۴.
- * نونهال نهر، علی‌اکبر. جبارزاده، سعید (۱۳۸۹). (رابطه بین کیفیت حسابرس و قابلیت انتکای اقلام تعهدی). *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، دوره ۱۷ شماره ۶۱، پاییز ۱۳۸۹، صص ۵۵ تا ۷۰.
- * Chen, h. Jeff, z. Gerald, L (2010)."Effects of Audit Quality on earnings management and cost of equity capital: evidence from china".

تجاری، وجود نقد حاصل از عملیات کمتری گزارش کرده اند، احتمالاً مورد ارزیابی ضعیفی توسط سرمایه‌گذاران قرار خواهند گرفت، بنابراین مدیران این واحد ها دارای انگیزه‌ای قوی خواهند بود که برای اجتناب از چنین وضعیتی سود خود را بالاتر گزارش کنند، قیمت سهام خود را بالا ببرند و در نهایت، تصویر مناسبی از واحد تجاری شان ارائه دهند. این نتایج با نتایج حاصل از پژوهش چن و همکاران (۲۰۰۵) نیز مطابقت دارد؛ آن‌ها نشان دادند که جریان نقد پذیرفته شده در بورس اوراق بهادرار تاثیر منفی دارد. یافته‌های پژوهش شواهد ارائه پیشنهادات زیر را فراهم نمود:

- با توجه به نتایج مرتبط با تاثیر دوره تصدی حسابرس می‌توان به شرکت‌ها توصیه کرد که برای افزایش کیفیت حسابرس، دوره تصدی حسابرسان خود را افزایش دهند. هم‌چنین به سازمان بورس اوراق بهادرار نیز پیشنهاد می‌شود که در دستورالعمل چرخش موسسات حسابرسی (دوره تصدی حداکثر ۴ سال) تجدید نظر نمایند. از طرف دیگر، بیان شده است هر چه دوره تصدی حسابرس طولانی‌تر باشد، می‌تواند استقلال حسابرس را با خطر مواجه سازد. بدین منظور نیز توصیه می‌شود که حسابرسان توسط سهامداران و مدیران غیرموظف انتخاب شوند تا این که استقلال حسابرس خدشه دار نشود.
 - با توجه به نتایج حاصل از پژوهش، می‌توان گفت که احتمالاً کیفیت حسابرس به کوچکی و بزرگی مؤسسه حسابرسی ارتباطی ندارد. بنابراین برای دست یابی به کیفیت بالای حسابرس در ایران، بایستی به موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی نیز بیشتر بها داده شود و زمینه برای رقابت این مؤسسات با موسسات حسابرسی بزرگ‌تر (سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر) فراهم شود.
- به پژوهش گران‌آتی پیشنهاد می‌شود:
- رابطه بین کیفیت حسابرس و مدیریت سود را با استفاده از دیگر شاخص‌های کیفیت حسابرس از

یادداشت‌ها

1. Myers
2. Initial Public Offering
3. Ljungqvist
4. Inaam et al

contemporary accounting research. Vol 28 .no 3. PP 892-925.

- * Chen, K. Lin, L. K. Zhou, J (2005). "Audit Quality and Earnings Management for Taiwan IPO Firms.", Managerial Accounting Journal, Vol. 20, No. 1, 86-104.
- * Denis, C. Pascale, L (2012). "Forecasts in IPO Prospectuses: The effect of corporate governance on earnings management".
- * Inaam, Z.G (2012). " Audit Quality and Earnings Management in the Tunisian Context". International Journal of Accounting and Financial Reporting. ISSN 2162-3082 2012, Vol. 2, No. 2.
- * Jerry, w. Lin, M (2010)."Audit quality, corporate Governance, and earnings management", International Journal of Auditing. Vol 14. No 1. PP 57-77.
- * Kien Pham, Peter. My Pham, Toan (2006). "Pre-IPO Ownership Structure and Its Impact on the IPO Process" .School of Banking and Finance, University of New South Wales .
- * Li, D (2007). "Auditor tenure and accounting conservatism." PhD Thesis, Georgia Institute of Technology.
- * Ljungqvist , Alexander (2005). IPO Underpricing. Tuck School Of Business at Dartmouth , handbook of corporate finance : empirical corporate finance , vol 1 , chapter 12.
- * Myers, J. N. Myers, L. A & Omer, T. C (2003). "Exploring the Term of the Auditor-client Relationship and the Quality of Earnings: A Case for Mandatory Auditor Rotation?", Accounting Review, Vol. 78, 779–800.
- * Rusmin, R (2010)." Auditor quality and earnings management: Singaporean evidence". Managerial Auditing Journal. Vol. 25 No. 7, 2010 . pp 618-638.
- * Safari. Momeni. Maatoofi (2011). "Impact of audit quality on earnings management". International research journal. No 66. PP 1450-2887.
- * Sale, N.M & Ismail, A.H (2009). "The Role Of Audit quality And Corporate Governance In Mitigating Earnings management for Malaysian IPO Companies". Working Paper.
- * Zhou, J. Elder, R (2003)." Audit firm size· Industry specialization and earnings management by initial public offering firms". working paper, Syracuse University, Syracuse, NY and SUNY-Binghamton, Binghamton, NY. PP. 91-102.

Surf and download all data from SID.ir: www.SID.ir

Translate via STRS.ir: www.STRS.ir

Follow our scientific posts via our Blog: www.sid.ir/blog

Use our educational service (Courses, Workshops, Videos and etc.) via Workshop: www.sid.ir/workshop